

Till styrelsen för Folkbildningsrådet,

Ibn Rushd Studieförbund (IR) har av Folkbildningsrådet (FBR) fått ta del av information gällande underlag för beslut inför kommande styrelsemöte angående att avfinansiera IR inför kommande verksamhetsår. IR vill med denna kommunikation redogöra för de brister och felaktigheter, som IR menar, finns i det underlag som styrelsen fått ta del av. Enligt den kommunikation som IR haft med Folkbildningsrådet så föreligger 8 skäl till avfinansiering. Nedan redogörs för samtliga skäl såsom IR har förstått dem. Eftersom inget skriftligt underlag tillhandahållits trots att vi efterfrågat det flertalet gånger bygger detta på den muntliga information som delgetts IR.

Verksamhetsåtagandet: Geografisk spridning av verksamhet

FBR menar att IR har utmaningar gällande geografisk spridning av verksamhet. I villkoren står att ett studieförbund ska ha bred folkbildningsverksamhet och god geografisk täckning. IR menar att man uppfyller detta villkor genom att ha en ambition om verksamhet i 25% av landets kommuner.

FBR har kommunicerat att spridning i kommuner ska utgå från studieförbundets kapacitet. IR anser att organisationen har en rimlig ambition gällande detta med bakgrunden att IR är det minsta studieförbundet. 25% av landets kommuner är ett gott resultat utifrån förbundets resurser och målsättningar.

Verksamhetsåtagandet: förvalta och utveckla verksamhet och deltagare

FBR menar att det finns utmaningar för IR med att utveckla verksamhet och behålla deltagare.

IR har i verksamhetsåtagandet planerat att göra mer verksamhet tillsammans med föreningar och mindre egen verksamhet som är öppen för allmänheten. Målsättningen har varit att stärka profilen ytterligare. Att satsa på ökande antal arrangemang inom alla verksamhetsformer samt ett bibehållet antal deltagare, trots minskad finansiering, anser IR en hög ambition under rådande omständigheter.

Verksamhetsåtagandet: Vissa delar går utanför folkbildningsuppdraget

FBR menar att IR gör vissa delar som går bortom folkbildningsuppdraget.

Det är sant att IR gör mer än det som går att kvantifiera och mäta utifrån folkbildningsuppdraget, precis som flera andra studieförbund. För att förstå bättre vilka delar av detta som FBR hänvisar till som en del i skälen till avfinansiering behöver IR mer information.

Verksamhetsåtagandet: Anslutning till omvärldsanalys

FBR menar att Ibn Rushd har "något svag" anslutning till omvärldsanalysen i jämförelse med andra studieförbund.

I dialog med FBR framkommer att det finns en tregradig skala när det gäller anslutning till omvärldsanalysen, där "otillräcklig" är en bedömning som underkänner ett studieförbunds anslutning till omvärldsanalysen, "något svagt" visar att brister finns i anslutningen till omvärldsanalysen och "tillräcklig" visar att anslutning finns till omvärldsanalysen. Att IRs anslutning till omvärldsanalysen i vissa delar anses "något svagt" bör med den bakgrunden inte utgöra skäl för avfinansiering.

I beskrivningen av hur IR ansluter till omvärldsanalysen berörs alla dess delar. Vissa delar arbetar studieförbundet mindre med och detta finns redogjort för i omvärldsanalysen. IR anser det fullt rimligt att ett litet studieförbund inte har kapaciteten att ha ett heltäckande arbete utifrån FBRs omvärldsanalys och megatrenderna.

Risk- och sårbarhetsanalys: externa faktorer och rekrytering av cirkelledare

FBR menar att IR risk- och sårbarhetsanalys brister i vissa avseenden bland annat genom att ge en ensidig bild av externa faktorer samt svårighet att rekrytera cirkelledare.

Den feedback som IR har fått gällande risk- och sårbarhetsanalysen skulle behöva konkretiseras ytterligare för att organisationen tydligare ska kunna svara på detta. En "smal bild av externa faktorer" anges som en brist i analysen och något som IR skulle vilja ha mer information om. IR har speglat en bredd av externa faktorer i analysen, allt från dataintrång, avsaknad av lokaler till politiska anledningar finns redogjorda för. Vilka ytterligare risker kan FBR se som organisationen missat i analysen, och hur riskerar de att påverka IR under kommande verksamhetsperiod?

I riskanalysen är utmaningar med rekrytering av cirkelledare en av 14 risker och är en av de som har lägst riskvärde (riskvärde 4 av max 25). IR bedömer denna risk som låg både i sannolikhet och konsekvens. Det är en risk som kan accepteras med den bakgrunden. Det betyder inte att IR kommer acceptera cirkelledare med bristande kompetenser men att förbundet antar utmaningen att hitta rätt cirkelledare även om detta möjligen i vissa fall kan vara svårt. Organisationens kapacitet: Kraftigt minskat ekonomiskt stöd

FBR menar att de ekonomiska förutsättningarna gör det svårt för IR att uppfylla verksamhetsåtagandet.

Det minskade nationella anslaget till studieförbunden har drabbat folkbildningen hårt, så också IR. Dessutom så har IR under 2024 utmaningar gällande viss regional och kommunal finansiering. I huvudsak har viss finansiering pausats eller stoppats på felaktiga grunder. Granskningar har genomförts av personer som uppenbart har saknat förståelse för folkbildningen. IR anser granskningarna som genomförs under året vara under all kritik och att lokala/regionala politiska beslut om avfinansiering fattas på dessa grunder är problematiskt ur ett demokratiskt perspektiv. Mer om det kan ni läsa här: <https://www.ibnrushd.se/ibn-rushd-studieforbund-granskas/>

IR har sökt dialog med samtliga regioner där finansiering nekats och i dagsläget finns tre juridiska processer igång avseende uteblivna medel. Dialog med viktiga regionala finansierare såsom Region Stockholm har varit värdefulla. Inför kommande verksamhetsår har IR välkomnats att söka bidrag på nytt.

IR gör bedömningen att organisationen klarar den ekonomiska belastningen som de minskade anslagen inneburit under 2024. IR har beräknat utebliven finansiering i dagsläget på ca 4,5 miljoner. Det kan till viss del hämtas hem under innevarande ekonomiskt år genom noggrann ekonomisk styrning. Underskottet rymms inom förbundets egna kapital.

IR anser att FBR bör vara en garant för sakliga och korrekta bedömningar av folkbildningen. Att det minskade ekonomiska stödet under rådande omständigheter används som ett av skälen för att ytterligare avfinansiera förbundet nationellt uppfattar IR är ett avsteg från denna princip.

Organisationens kapacitet: kompetensförsörjning och stabilitet

FBR hänvisar till att organisationen gjort flera omorganisationer och att medarbetare med lång folkbildningserfarenhet lämnat organisationen. Samt att IR har utmaningar med kompetensförsörjning på nationell så väl som distriktsnivå.

Detta stämmer inte. Endast en omorganisation har genomförts där ett mellancheffsled togs bort då IR hade ett stort antal chefer i förhållande till medarbetare. Utöver det har organisationen behövt anpassa sig efter rådande situation med sänkt statlig finansiering. I detta har det varit en prioritet att behålla personal nära verksamhet och i distrikt. IR anser att organisationen agerat omsorgsfullt och ansvarsfullt utifrån rådande ekonomiska läge och den omdaning som hela folkbildningen genomgår. Det är naturligt för studieförbund utifrån de ändrade ekonomiska förutsättningar som råder att hela tiden se över, effektivisera och anpassa sin organisation. Förändringarna har dessutom följt sedvanlig arbetsrättspraxis vilket innebär att de föregåtts av risk- och konsekvensbedömningar samt förhandlats med fackliga parter.

FBR hänvisar vidare till att förbundets nationella styrelse skulle präglas av kompetensförsörjningsutmaningar, turbulens och avhopp. IR menar att styrelsearbetet följer de demokratiska regler som gäller för alla föreningar. Oavsett eventuell turbulens eller avhopp så har IR alltid kunnat tillsätta medlemmar i den nationella styrelsen och den har under hela 2024 varit beslutsmässig. Att bedöma en organisation utifrån enskilda personers engagemang i styrelsen uppfattar IR är en ny nivå av kontroll.

Att organisationens ordförande har frånträtt sitt uppdrag under året är inte en spegling av organisationens stabilitet. Vice ordförande leder organisationen tills dess att ny ordförande kan tillsättas på kommande extra stämma enligt stadgar.

När det gäller kompetensförsörjning regionalt så har IR haft utmaningar gällande tillsättning av ledamöter i vissa distriktsstyrelser. För att minska den organisatoriska sårbarheten och för att öka medskapande och ansvarstagande är Ibn Rushd nu på en organisationsomställningsresa för att organisationen ska bestå av en juridisk person, i likhet med flera andra studieförbund. Organisationen har i dagsläget fattat 1 av 2 stämmobeslut om att göra om organisationen och detta skulle innebära att distrikten görs om till avdelningar utan lokala styrelser. Detta frigör resurser, tillgängliggör kompetenser för förbundet nationellt och förenklar administration.

IR vill ha svar på om Folkbildningsrådet framgent avser att kartlägga medarbetare och personers kompetenser inom ramen för bedömning gällande ekonomisk tilldelning? I så fall önskar IR tydligare få detta motiverat samt en tydlig faktainsamling runt detta då man idag inte har en organisatorisk insyn som är korrekt. IR anser att det är anmärkningsvärt att denna typ av inaktuell och felaktig information ligger till grund för motivering till avfinansiering.

Organisationens kapacitet: Öppenhet och kvalitetsarbete

FBR lyfter att viktiga styrkor hos IR har varit kvalitetsarbete och kompetensförsörjning och menar att detta nu försvagas.

IR delar inte den bilden. IR har under 2024 tvärtom prioriterat arbetet med dessa delar. Kvalitetsarbetet är omfattande och den åtgärdsplan som gäller från februari 2024 är under implementering och fortskrider enligt plan. Det finns ingenting som pekar på att IR, trots flertalet granskningar och minskad finansiering, frångår åtgärdsplanen eller inte kommer att uppfylla densamma.

Vad gäller öppenhet så behöver IR förstå mer kring vilka aspekter detta gäller och hur det mäts? IR anser att graden av öppenhet har ökat, exempelvis så tillgängliggör IR löpande på sin hemsida alla granskningar och kommentarer kring dessa för allmänheten och för att just öka insynen.

Sammantagen bedömning om Studieförbundets bristande förmåga att förvalta och utveckla sin verksamhet samt genomföra verksamhetsåtagandet

Gällande 2024 är IR i fas med att uppfylla sitt åtagande och klara de gränsvärden som finns för att uppfylla kraven som ställs på studieförbund.

Studieförbundet är i en svår situation med medial och politisk uppmärksamhet och detta påverkar såklart förbundet på flera sätt. IR arbetar strategiskt utifrån den svåra situationen som organisationen befinner sig i och har planerat inför kommande verksamhetsår med den bakgrunden. Organisationen har haft god och framåtsyftande dialog med såväl kommuner som regioner som visar på möjliga vägar framåt.

IRs bild är att de skäl som anförs i motivering till bristande kapacitet går utöver det granskande uppdrag som vi uppfattar att FBR har idag. Om varje organisation behöver förankra att personal lämnar organisationen och/eller omständigheter för eventuella omorganisationer, är detta nya villkor för studieförbunden som inte tidigare framgått med önskvärd tydlighet. Detta sätter en ny praxis för folkbildningen.